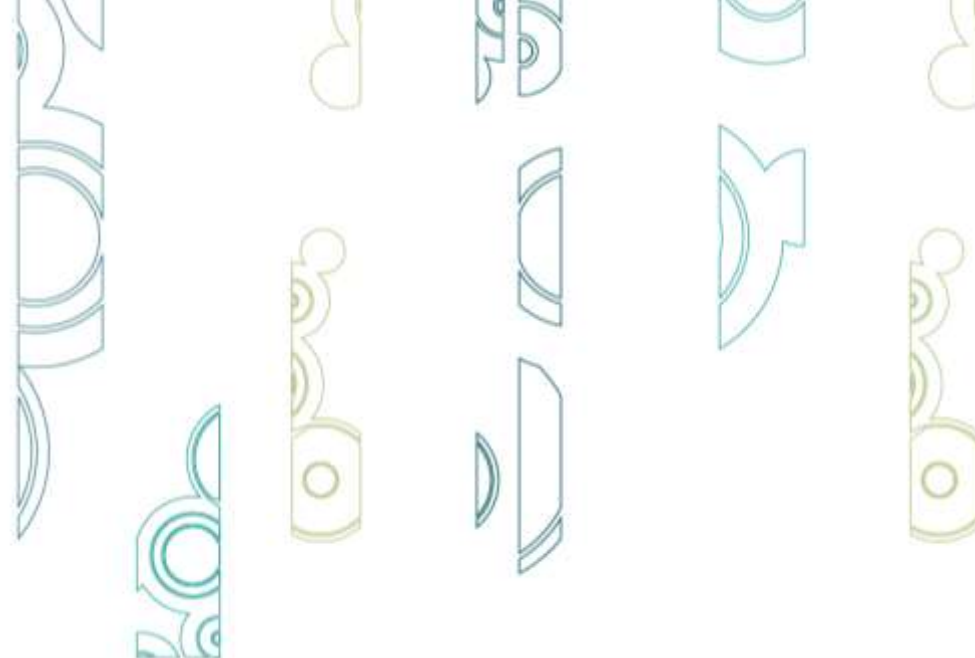

1814 sett frå Nordre Bergenhus

Førelesing for Senioruniversitetet i Førde,
12. november 2014

Oddmund L. Hoel, Høgskulen i Sogn og Fjordane

Ole Elias Holck
(1774–1842), offiser
og eidsvollsmann

Kongeligt aabent Brev

angaaende

Norges Afstaaelse til Sverrig,

udstædt

den 18de Januar 1814.

4121. 1902 61-
19 Feb 1814

A a b e n t B r e v

fra

Norges Regent, Prinds Christian Frederik,

angaaende

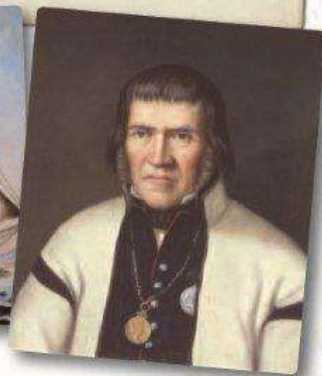
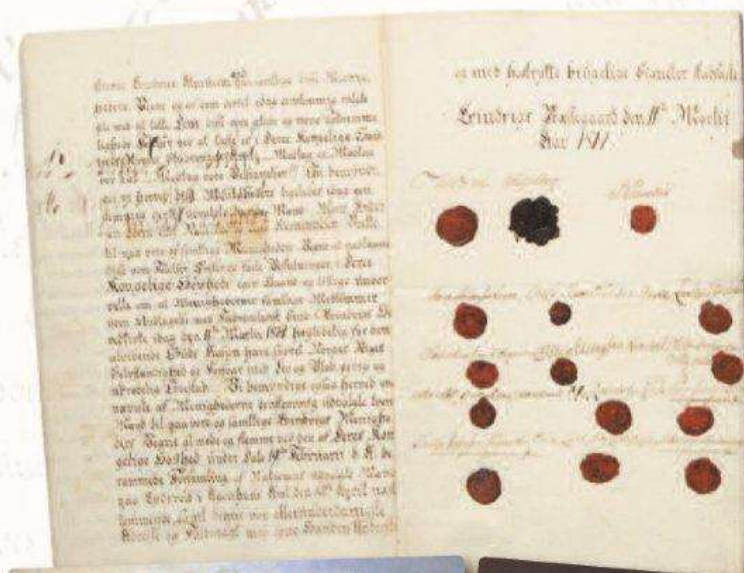
Rigets nærværende Stilling, og tilkommende

Regjeringsforfatning.

Kristian
Fredriks opne
brev 19.
februar 1814
(Arkivverket)

Med påhalden penn?

1814 sett frå Nordvestlandet og Telemark

Novus forlag

- 12 artiklar/forfattarar
- Telemark
- Møre og Romsdal
- Sogn og Fjordane
 - Jan Anders Timberlid
 - Gaute Losnegård
 - Jon Tvinnereim
 - Oddmund L. Hoel

Valfullmakter

Allerunderdanigst Adbrag
til

Norges Regent, Hans Kongelige Højhed Christian Frederik
- ridsen Førde Præstegjelds Menighed af Søndfjords Fogderie
og Nordre Bergenhuus Amt. —

Følgende underskrevne af Førde Præstegjelds Menighed
foregaaende Indkaldelse, i Dag i Guds Tempel med
særlig Enthusiasme og med den varmeste Følelse
for den gode Sag, paa den høitideligste Maade
afgav Opfordring, aflagt den befalede Eed: „at hævde
Norges Selvstændighed, og at vove Liv og Blod
for det elskede Fædreland, som vi Undertegnede
af Menighedsindvalgte 2. Aarsdøgn Mathias
Christensen Slogerud og Ole Tveder Grasdahl, som
vi her underskriver og forudsætter at alle
allorunderdanigst Adbrag, samt til Førde
Præstegjelds Menighed.

Allerunderdanigst Adresse
til

Norges Regent, Hans
Kongelige Højhed Prints
Christian Frederik fra Førde
Præstegjelds Menighed af
Søndfjords Fogderie og
Nordre Bergenhuus Amt. —

Efter at det hele Folk af Førde
Præstegjelds Menighed, efter
foregaaende Indkaldelse, i
Dag i Guds Tempel med
særlig Enthusiasme og
med den varmeste Følelse for
den gode Sag, paa den
høitideligste Maade havde,
efter Opfordring, aflagt den
befalede Eed: „at hævde
Norges Selvstændighed, og at
vove Liv og Blod for det
elskede Fædreland“, have
vi Undertegnede ...

(Arkivverket)

Sylvskatten 1816

Stavanger.	Jan. Honnrich	Jenssen.	11.
Duo.	Søren.	Simonson.	5.
Duo.	L. Honnrich	Martens.	22.
Duo.	Einar.	Iverren.	8.
Duo.	Eaton.	Oderren.	14.
Stavanger Gaard.	Old. Torgier	sen.	190
Finabestad.	Johannes.	Gjertsen.	18.
Duo.	Simon.	Mauriksen.	12.
Duo.	Berent.	Mortensen.	2.
Mestad.	Berent.	Albensen.	6.
Duo.	Ingevald.	Lund.	8.

Brev frå biskopen

1814 Marts

Til Høitids Præsidenten

Søndag efter 4. d. Indløber indbydelse (Mening
faderne til Høitids Præsidenten for den følgende Fredag
til Bredagsfødsels og fader Aftøggelse - alt efter for
følgende Prindsregentens Ordre i saadan Ordre

1. for kort og fjendig Tale om Salmen: 62-8, 9 v.
2. Konge Aftøggelse af Norge til Sverige og Løse
3. Da Høitids Præsidenten Aftøggelse
4. Høitids Præsidenten Aftøggelse
5. Høitids Præsidenten Aftøggelse om Talestøttelse
6. De fra De om Sund mellem Nationen
7. Ederen aflægges
8. Bispens Løn løse. Sader nu og Malsignelsen
9. Efter Høitids Præsidenten Aftøggelse til Malsg. - Høitids Præsidenten
Kongens mellem Høitids Præsidenten og Høitids Præsidenten og Høitids Præsidenten
maa besørge cito express, som siden, efter Høitids Præsidenten
ning, Siger nu Høitids Præsidenten. - Prindsregentens
indløber alt i mandslige Høitids Præsidenten.

Biskop Johan
Nordahl Brun til
prostane 5. mars
1814 (SAB,
Bjørgvin biskop)

Eidsvollsmennene

Peder Hjermann, Lars Johannes Irgens og Nicolay Nielsen

Samansetjinga av amtsforsamlingane

	Vår 1814	Haust 1814	1815
Valmenn	42	60	56
Embetsmenn	8	7	7

Kring 40 embetsmenn i Nordre Bergenhus amt 1814

Ole Svanøe.

Efter Tegning af Joh. Nordhagen.

Bøyesen om valet 30. mars 1814

jeg efter denne Aften at komme med mig selv til Fæstet.
 Med Høystor Samlingen i Hjørner, som holdes i Leiligheds-
 huset i Samlingen paa Eidvold og som bestyres af Hr. Leiligheds-
 Troschow, indtraf den Omstændighed, at 2de af dem, som med Høyt
 indvortes til Representanter, nemlig Cancelliarad Jørgen og Leiligheds-
 mand Urdahl fra Lyster, komstode og erklærede, at de paa Grund
 af Sygelighed og Bygdomme ikke kunde modtage Valget. Cancelliarad
 Urdahl, som nemlig var opstaaet af en Hængeværd og siden Bygdomme,
 som bleve indbragt til sig, syntes ikke, at han endnu var i stand
 til, atferde sig med nogen Høystorhed til Valget, som at han
 havde været tilløve alt for Valget i sin Gaardbrødre, som selv
 han havde de Høystor Hænder. Cancelliarad Troschow havde nemlig
 sig, for Valget gik for sig, sagt til Samlingen, at den Leiligheds-
 mand Urdahl og de andre, som ikke kunde, som vidt muligt, nu af Høyt
 efter Aften havde saaledes Valget bestaaende Peder Thierman fra
 Ljerdal. Med dem havde det sig saaledes: som var først paa den
 Eid meget sygelig, smilte og
 for mig. For Valget havde

Ulrik Frederik Bøyesen til amtmann Falsen 26.11.1814
 (SAB, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane)

Sauesund, 22.9.1817

11. Astevold.	27. Majors Halset ^{Major Halset}	Reformert Sæter, Ravn, Gjestgæver, Læring.
		Reformert Sæter, Ravn, Gjestgæver, Læring.
25. Anders ^{Anders}	Major Halset	Reformert Sæter, Ravn, Gjestgæver, Læring.
26. Gjestgæver	Major Halset	Reformert Sæter, Ravn, Gjestgæver, Læring.
12. Ytter Dahle.	28. Kong. Landmann	Reformert Sæter, Ravn, Gjestgæver, Læring.
		Reformert Sæter, Ravn, Gjestgæver, Læring.
28. Kong. Landmann	Major Halset	Reformert Sæter, Ravn, Gjestgæver, Læring.
29. Nils Elling. Flekke.	Major Halset	Reformert Sæter, Ravn, Gjestgæver, Læring.
13. Andre Dahle.	30. Torin Hansen	Reformert Sæter, Ravn, Gjestgæver, Læring.
		Reformert Sæter, Ravn, Gjestgæver, Læring.
31. Ole Olsen Thormølle	Major Halset	Reformert Sæter, Ravn, Gjestgæver, Læring.
32. Anders Halvorsen	Major Halset	Reformert Sæter, Ravn, Gjestgæver, Læring.

Sokneprest Qvale vs. allmugen

9) En Forespørgsel fra nogle Stemmeberettigede i Nordre Bergenhus Amt, om Valget af Valgmænd ikke er aldeles frit eller om der, efter Udtelling af Præsten Qvale i Lyster, altid bør vælges i det mindste Een, som er eller har været Kongelig Embedsmand. Sendt til 7de Committee's Betænkning.

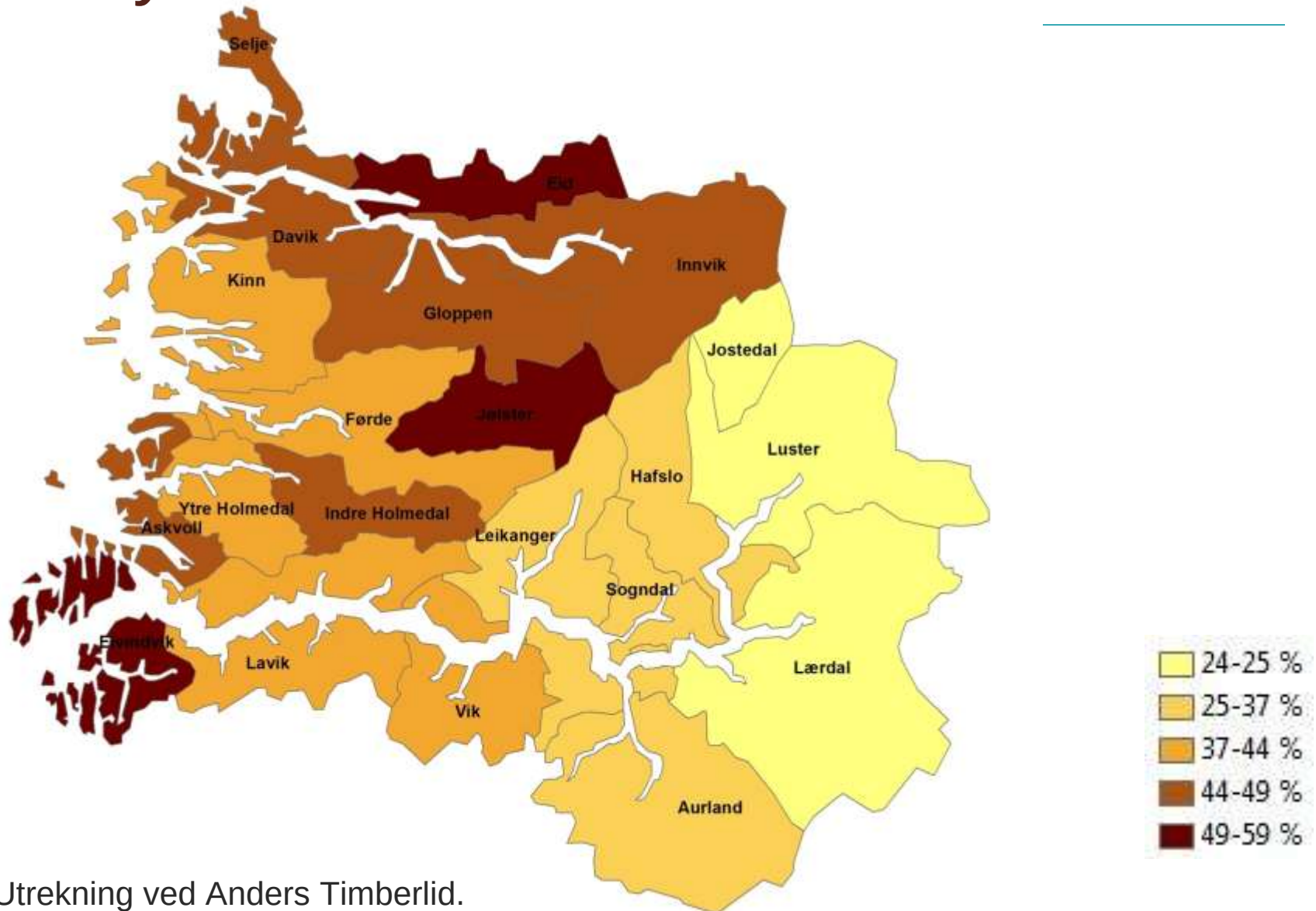
Røysterett i Noreg og andre land

Land	År	Røysterett
Noreg	1814	45 % (7 % av folket)
Danmark	1834	3 % av folket
Sverige	1866	5 % av folket
Finland	1869	20 % av vaksne menn
Belgia	1840	1,15 % av folket
England	1833	20 % av vaksne menn
Sveits	1828-47	Allmenn røysterett
Hellas	1844	Allmenn røysterett
Italia	1882	6,9 % av folket
Frankrike	1848	Allmenn røysterett

«ingen andre nasjoner i Europa hadde nådd så langt i den formelle demokratiseringen i 1814, som Norge»

(Kuhnle 1972)

Røysterettskvalifiserte 1815

Utrekning ved Anders Timberlid.

